

КОНСТИТУЦІЙНА РЕФОРМА: КРОКИ І ПРОБЛЕМИ

Доп.- Солонар А., Ю-33
Наук. кер. – ст. викл. Петракова Т.Б.

6 березня 2003 р. Президент України Л. Кучма видав указ Про внесення на всенародне обговорення проекту Закону України „Про внесення змін до Конституції України”. Передбачалось здійснити обговорення протягом 2 місяців з дня його офіційного опублікування в газеті „Урядовий кур’єр”. У телевізійному зверненні Л. Кучма повідомив основні положення.

Л. Кучма зазначив, що необхідно перейти до політичної системи, що відповідає найбільш поширеній у демократичних країнах Європи парламентсько-президентській моделі. Виборці обирають до парламенту депутатів від тієї чи іншої партії. Партії, які отримали найбільшу підтримку, створюють фракції в парламенті. Ці фракції формують більшість. Більшість – формує уряд. Більшість і уряд є стрижнем, серцевиною влади – за рахунок надання їм додаткових повноважень.

А саме, що за повноваження?

Прем’єр-міністра має призначати парламент, Президент вносить кандидатуру на цю посаду, погоджену парламентською більшістю. Парламент затверджує склад уряду.

Президент повинен мати право достроково розпустити парламент, узурпувати владу у випадках:

- 1) якщо депутати не спроможні протягом визначеного Конституцією часу сформувати більшість;
- 2) якщо більшість не спроможна сформувати уряд;
- 3) якщо парламент не може прийняти державний бюджет на наступний рік.

Важливим елементом реформи стане нова структура парламенту. А саме – розподіл парламенту на дві палати. Одна формуватиметься від партії і блоків, що перемогли на виборах за пропорційною системою. Друга – на основі рівного представництва всіх регіонів – областей та міст центрального підпорядкування.

Вибори Верховної Ради, органів місцевого самоврядування та Президента мають відбуватися упродовж одного року – на один термін – 5 років. Результати всеукраїнського референдуму повинні мати пряму дію і не потребувати затвердження будь-яким органом влади.

Пізніше розгорівся конфлікт навколо обрання Глави держави. Президент підкреслив, що необхідно домовитися, адже його позиція відома: всенародне обрання Глави держави. Більшість і опозиція домовились.

У лютому 2004 р. було підписано угоду між лідерами політичних партій, а також депутатських фракцій і груп, які входять до складу більшості Верховної Ради, про створення коаліції демократичних сил для реалізації політичної реформи в Україні, висунення і забезпечення перемоги єдиного кандидата на виборах Президента в 2004 р. й участі в парламентських виборах 2006 р.

У кінці лютого 2004 р. Президент України Л. Кучма оприлюднив думку, що ми не поспішаємо з реформою, а запізнюємося. Отже, на другому її стані, поділився глава держави, треба реформувати судову систему і місцеве самоврядування.

А 3 березня 2004 р. видано Постанову Верховної Ради України „Про деякі заходи щодо законодавчого забезпечення проведення конституційної реформи в Україні”.

Усе це добре. Чи не поспішаємо ми з нею і чи не будуть її наслідки не досить гарними.

Адже наша конституція 1996 р. була схвалена і визнана однією з досконалих у світі зарубіжними юридичними експертами. Навіщо щось змінювати?

На сьогодні ще не до кінця втілені положення Конституції України 1996 р. Зараз іде приведення законів у відповідність до Конституції.

Поряд із політичною реформою, іде ще ряд важливих реформ. Може не треба поспішати?

У нашому суспільстві відсутня довіра до влади, довіра між більшістю опозицій, звідси багато політичних емоцій, підозр у нечесній грі, переслідуванні особистих інтересів, принаймні там, де їх могло й не бути.